

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 254/2014

(2014. gada 26. februāris)

par daudzgadu patērētāju tiesību aizsardzības programmu no 2014. līdz 2020. gadam un ar ko atceļ
Lēmumu Nr. 1926/2006/EK

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 169. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumā ar nosaukumu "Eiropa 2020 – stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" ("stratēģija "Eiropa 2020") norādīts, ka iedzīvotājiem jābūt pilntiesīgai lomai iekšējā tirgū; tādēļ ir jānostiprina viņu spēja un uzticēšanās iegādāties preces un pakalpojumus pāri robežām, īpaši tiešsaistē.

(2) Savienība, atbalstot un papildinot dalībvalstu politiku tā, lai mēģinātu nodrošināt to, ka iedzīvotāji var visā pilnībā izmantot iekšējā tirgus priekšrocības, un, to darot, bauda pienācīgu ar konkrētu darbību palīdzību nodrošinātu drošību un juridisko un ekonomisko interešu aizsardzību, palīdz nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni un to, lai galvenā uzmanība iekšējā tirgū būtu pievērsta patērētājiem.

(3) Daudzgadu patērētāju tiesību aizsardzības programmai no 2014. līdz 2020. gadam ("programma") būtu jāveicina augsta patērētāju tiesību aizsardzības līmeņa nodrošināšana un pilnībā jāatbalsta stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi izaugsmes un konkurētspējas ziņā, integrējot stratēģijā "Eiropa 2020" identificētos īpašos aspektus, kas attiecas uz Eiropas digitālo programmu (lai nodrošinātu, ka digitalizācija efektīvi uzlabo patērētāju labklājību), ilgtspējīgu izaugsmi (izstrādājot ilgtspējīgākus patēriņa modeļus), sociālo iekļaušanu (ņemot vērā neaizsargāto patērētāju īpašo situāciju un novecojošas sabiedrības vajadzības) un lietpratīgu regulējumu, cita starpā balstoties uz patēriņa tirgus uzraudzību, kas palīdz izstrādāt lietpratīgus, pareizi orientētus noteikumus.

(4) Komisijas 2012. gada 22. maija paziņojumā ar nosaukumu "Eiropas Patērētāju tiesību aizsardzības programma palāvības un izaugsmes veicināšanai" ("patērētāju aizsardzības programma") ir noteikts Savienības patērētāju tiesību aizsardzības politikas stratēģiskais satvars nākamajiem gadiem, atbalstot patērētāju intereses visās Savienības politikas jomās. Patērētāju tiesību aizsardzības programmas mērķis ir izstrādāt stratēģiju, ar kuras starpniecību politiska rīcība sniegs efektīvu un lietderīgu atbalstu patērētājiem visa mūža garumā, garantējot viņiem pieejamo produktu un pakalpojumu drošumu, viņus informējot un izglītojot, atbalstot struktūras, kas viņus pārstāv, stiprinot viņu tiesības, nodrošinot viņiem tiesu iestāžu pieejamību un tiesisko aizsardzību, kā arī patērētāju tiesību aktu īstenošanu.

(5) Nesenā ekonomikas lejupslīde ir atklājusi vairākus trūkumus un neatbilstības iekšējā tirgū, kuri ir nelabvēlīgi ietekmējuši patērētāju un pilsoņu uzticību. Lai gan ir jāņem vērā budžeta ierobežojumi, kuru apstākļos pašlaik strādā Savienība, tai tomēr būtu jānodrošina pienācīgi finanšu līdzekļi, kas ļautu sasniegt programmas mērķus, un tādējādi būtu jāatbalsta stratēģija "Eiropa 2020".

(6) Lai pabeigtu iekšējā tirgus izveidi, ir svarīgi likvidēt atlikušos nepamatotos un nesamērīgos šķēršļus iekšējā tirgus pienācīgai darbībai un palielināt pilsoņu uzticību un ticību sistēmai, jo īpaši attiecībā uz iepirkšanos pāri robežām. Savienībai būtu jācenšas radīt pienācīgus nosacījumus, nodrošinot patērētājus ar pietiekamiem instrumentiem, zināšanām un kompetenci, kas viņiem ļauj pieņemt pārdomātus un informētus lēmumus, un uzlabojot patērētāju informētību.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 89. lpp.

⁽²⁾ OV C 225, 27.7.2012., 217. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2014. gada 14. janvāra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2014. gada 11. februāra lēmums.

- (7) Šajā regulā ir ņemta vērā ekonomiskā, sociālā un tehniskā vide un attiecīgie uzdevumi, kādi patlaban izvirzās. Konkrētāk, saskaņā ar programmu finansētās darbības būs vērstas uz tādu jautājumu risināšanu, kas saistīti ar globalizāciju, digitalizāciju, aizvien sarežģītākiem lēmumiem, kas jāpieņem patērētājiem, nepieciešamību pārorientēties uz ilgtspējīgākiem patēriņa modeļiem, iedzīvotāju novecošanu, sociālo atstumtību un jautājumu par neaizsargātiem patērētājiem. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 12. pantu patērētāju interešu integrēšana visās Savienības politikas jomās ir būtiska prioritāte. To, lai patērētāju intereses būtu pilnībā ņemtas vērā citās politikas jomās, būtiski palīdz nodrošināt koordinācija ar citām Savienības politikas jomām un programmām. Lai veicinātu sinerģijas un novērstu darba dublēšanos, citiem Savienības fondiem un programmām būtu jānodrošina finansiāls atbalsts patērētāju interešu integrēšanai to attiecīgajās jomās.
- (8) Programmai būtu jānodrošina augsta līmeņa aizsardzība visiem patērētājiem, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātajiem patērētājiem, lai ņemtu vērā viņu īpašās vajadzības un stiprinātu viņu spējas, kā aicināts Eiropas Parlamenta 2012. gada 22. maija rezolūcijā par stratēģiju neaizsargāto patērētāju tiesību stiprināšanai⁽¹⁾. Konkrētāk, programmai būtu jānodrošina, lai neaizsargātajiem patērētājiem būtu iespēja iepazīties ar informāciju par precēm un pakalpojumiem, lai viņiem būtu vienlīdzīgas iespējas brīvi un apzināti izvēlēties, īpaši tādēļ, ka neaizsargātajiem patērētājiem varētu būt grūtības iepazīties ar patērētājiem paredzētu informāciju un to saprast, un tāpēc viņi varētu tikt maldināti.
- (9) Programmā būtu īpaša uzmanība jāpievērš bērniem, sadarbojoties arī ar ieinteresētajām personām, lai īstenotu to apņemšanos veidot attiecībā uz nepilngadīgajiem atbildīgu reklāmu, un jo īpaši nepieļaut maldinošu reklāmu tiešsaistē.
- (10) Darbības būtu jānosaka programmā, nodrošinot Savienības regulējumu to finansēšanai. Ievērojot 54. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012⁽²⁾, ar šo regulu ir jānodrošina juridiskais pamats šo darbību un programmas īstenošanai. Šī regula
- izvērs un turpina darbības, ko finansē saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1926/2006/EK⁽³⁾.
- (11) Liela nozīme ir patērētāju tiesību aizsardzības uzlabošanai. Lai sasniegtu minēto vispārīgo mērķi, būtu jāizvirza konkrēti mērķi attiecībā uz drošumu, patērētāju informēšanu un izglītošanu un atbalstu Savienības līmeņa patērētāju organizācijām, tiesībām un to aizsardzību, kā arī patērētāju tiesību īstenošanu. Saskaņā ar programmu veikto pasākumu vērtība un ietekme būtu regulāri jāuzrauga un jāizvērtē, lai veicinātu lietpratīgākas politikas izstrādi patērētāju interesēs. Lai novērtētu patērētāju tiesību aizsardzības politiku un jo īpaši veikto pasākumu precīzu ietekmi, būtu jāizstrādā rādītāji, kuru vērtība tomēr būtu analizējama plašākā kontekstā.
- (12) Liela nozīme ir patērētāju uzticības vairošanai. Lai sasniegtu šo mērķi, ir jāstiprina rīcības spēja, jo īpaši nodrošinot atbilstīgu finansiālu atbalstu Savienības līmeņa patērētāju organizācijām un Eiropas patērētāju centriem, ņemot vērā to lielo lomu informācijas un palīdzības sniegšanā patērētājiem saistībā ar viņu tiesībām, palīdzot patērētājiem rast risinājumu patērētāju strīdos, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi atbilstīgiem strīdu izšķiršanas mehānismiem, un atbalstot patērētāju intereses tajā, lai labi darbotos iekšējais tirgus. Šīm organizācijām un centriem būtu jāspēj uzlabot patērētāju tiesību aizsardzību un uzticēšanās, rīkojoties lokāli un pielāgojot atbalstu, informēšanu un izglītošanu individuālām vajadzībām.
- (13) Ir nepieciešams paredzēt attiecināmās darbības, ar kuru palīdzību šie mērķi sasniedzami.
- (14) Ir nepieciešams definēt uz dotācijām tiesīgo iespējamo labuma guvēju kategorijas.
- (15) Šajā regulā ir iekļauta programmas finanšu atsaucēs summa, kā paredzēts 17. punktā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta lietās un pareizu finanšu pārvaldību⁽⁴⁾, nekādi neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes budžeta pilnvaras, kas izklāstītas LESD.

⁽¹⁾ OV C 264 E, 13.9.2013., 11. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1926/2006/EK (2006. gada 18. decembris), ar ko izveido Kopienas rīcības programmu patērētāju tiesību aizsardzības politikas jomā (no 2007. gada līdz 2013. gadam) (OV L 404, 30.12.2006., 39. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

- (16) Ievērojot programmas īstenošanā pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un elastīguma principu, izpildaģentūras darba turpināšana būtu pieļaujama tikai tad, ja ir izpildītas visas prasības, kas izklāstītas Padomes Regulā (EK) Nr. 58/2003 ⁽¹⁾.
- (17) Savienības un dalībvalstu izdevumi patērētāju drošības, izglītošanas, tiesību aizsardzības un izpildes jomā būtu labāk jākoordinē, lai nodrošinātu papildināmību, uzlabotu efektivitāti un pamanāmību, kā arī lai panāktu labāku budžeta sinerģiju.
- (18) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu paredz sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīm, kuras ir Eiropas Ekonomikas zona dalībnieces, no otras puses. Būtu jāparedz, ka programmā var piedalīties arī citas valstis, jo īpaši Savienības kaimiņvalstis un tādas valstis, kas ir iesniegušas pieteikumu kļūt par Savienības dalībvalstīm, kas ir kandidātvalstis vai kas pievienojas Savienībai.
- (19) Programmas īstenošanas aspektā, ņemot vērā ražošanas ķēdes globalizāciju un tirgu pieaugošo savstarpējo atkarību, būtu jāsekmē sadarbība ar trešām valstīm, kas programmā nepiedalās, ņemot vērā visus attiecīgos nolīgumus starp šādām valstīm un Savienību.
- (20) Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz II pielikumā izklāstīto rādītāju koriģēšanu, lai ņemtu vērā grozījumus tiesiskajā regulējumā patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un attiecībā uz grozījumiem I pielikumā, svītrojot attiecīgas konkrētas darbības, lai ņemtu vērā Komisijas izvērtējuma ziņojuma rezultātus. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (21) Lai nodrošinātu vienādus šīs regulas īstenošanas nosacījumus, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz gada darba programmu pieņemšanu. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾. Tā kā produktu drošuma kritēriji programmā nav izklāstīti, taču ar to tiecas nodrošināt finansiālu atbalstu produktu drošuma politikas īstenošanas rīkiem, un tā kā attiecīgā summa ir samērā neliela, ir lietderīgi izmantot konsultēšanās procedūru.
- (22) Visā izdevumu cikla laikā ar samērīgu pasākumu palīdzību būtu jāaizsargā Savienības finansiālās intereses, tostarp novēršot, atklājot un izmeklējot pārkāpumus, atgūstot zaudētus, nepamatoti izmaksātus vai nepareizi izmantotus līdzekļus un vajadzības gadījumā izmantojot administratīvās un finansiālās sankcijas saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.
- (23) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tie ir saistīti ar pārrobežu jautājumiem, bet minētos mērķus Savienības rīcības lielākā potenciāla dēļ var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā izklāstīto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (24) Būtu jāatceļ Lēmums Nr. 1926/2006/EK.
- (25) Ir lietderīgi nodrošināt pāreju no Kopienas rīcības programmas patērētāju tiesību aizsardzības politikas jomā (no 2007. līdz 2013. gadam), kas izveidota ar Lēmumu Nr. 1926/2006/EK, uz šo programmu, jo īpaši attiecībā uz daudzgadu pasākumu turpināšanu, iepriekšējā programmā gūto panākumu izvērtēšanu un jomām, kam jāpievērš lielāka uzmanība. Turklāt ir lietderīgi pieskaņot programmas ilgumu daudzgadu finanšu shēmai 2014.–2010. gadam, kas noteikta Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 ⁽³⁾. Tāpēc programma būtu jāpiemēro no 2014. gada 1. janvāra. No 2021. gada 1. janvāra no tehniskās un administratīvās palīdzības apropriācijām, ja vajadzīgs, būtu jāsedz izdevumi, kas saistīti ar tādu darbību pārvaldību, kuras līdz 2020. gada beigām vēl nebūs pabeigtas,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Patērētāju tiesību aizsardzības daudzgadu programma

Ar šo regulu izveido Patērētāju tiesību aizsardzības daudzgadu programmu laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ("programma").

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 58/2003 (2002. gada 19. decembris), ar ko nosaka statūtus izpildaģentūrām, kurām uztic konkrētus Kopienas programmu pārvaldības uzdevumus (OV L 11, 16.1.2003., 1. lpp.).
⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.).

2. pants

Vispārīgais mērķis

Programmas vispārīgais mērķis ir nodrošināt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību, palielināt patērētāju ietekmi un gādāt par to, lai galvenā uzmanība iekšējā tirgū tiktu pievērsta patērētājiem, saistībā ar vispārējo stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei. Programma to panāks, veicinot patērētāju veselības, drošības un juridisko un ekonomisko interešu aizsardzību, kā arī veicinot to tiesības uz informāciju, izglītošanu un pašorganizēšanos savu interešu aizstāvēbai, un atbalstot patērētāju interešu iekļaušanu citās politikas jomās. Ar programmu tiek papildināta, atbalstīta un uzraudzīta dalībvalstu politika.

3. pants

Konkrētie mērķi un rādītāji

1. Regulas 2. pantā minēto vispārīgo mērķi tiecas panākt ar šādu konkrētu mērķu starpniecību:

a) I mērķis ir drošums – ar efektīvu tirgus uzraudzību visā Savienībā nostiprināt un palielināt produktu drošumu.

Šā mērķa sasniegšanu vērtēs galvenokārt pēc aktivitātes un efektivitātes ES ātrās ziņošanas sistēmā bīstamu patēriņa preču jomā (RAPEX);

b) II mērķis ir patērētāju informēšana, izglītošana un atbalsts patērētāju organizācijām – uzlabot patērētāju izglītību, informētību un izpratni par savām tiesībām, izstrādāt faktu bāzi patērētāju tiesību aizsardzības politikai un atbalstīt patērētāju organizācijas, arī ņemot vērā neaizsargātu patērētāju īpašās vajadzības;

c) III mērķis ir tiesības un to aizsardzība – pilnveidot un stiprināt patērētāju tiesības, jo īpaši ar lietpratīgām regulatīvām darbībām, un darīt vieglāk pieejamu vienkāršu, lietderīgu, efektīvu un lētu tiesību aizsardzību, tostarp alternatīvu strīdu izšķiršanu.

Šā mērķa sasniegšanu vērtēs galvenokārt pēc tā, kā pārrobežu strīdu risināšanā izmanto alternatīvu strīdu izšķiršanu, kā arī pēc aktivitātes tiešsaistes strīdu izšķiršanas Savienības mēroga sistēmā un to patērētāju procentuālās daļas, kuri uzsāk tiesvedību, reaģējot uz problēmu;

d) IV mērķis ir tiesību īstenošana – atbalstīt patērētāju tiesību īstenošanu, nostiprinot sadarbību starp valstu izpildstrukturām un sniedzot patērētājiem padomus.

Šā mērķa sasniegšanu vērtēs galvenokārt pēc informācijas plūsmas apjoma un sadarbības efektivitātes Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīklā, kā arī pēc Eiropas Patērētāju centru aktivitātes un to popularitātes patērētāju vidū.

Kvalitatīvas informācijas sniegšana patērētājiem un patērētāju līdzdalība ir visu nozaru prioritāte, un tādēļ tā, kad vien iespējams, jāiekļauj visos nozaru mērķos un darbībās, kuras finansē saskaņā ar programmu.

2. Apraksts par rādītājiem ir izklāstīts II pielikumā.

3. Lai koriģētu II pielikumā izklāstītos rādītājus, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu.

4. pants

Attiecināmās darbības

Regulas 3. pantā minētos konkrētos mērķus sasniedz, veicot attiecināmās darbības, kas izklāstītas šajā sarakstā:

a) attiecībā uz I mērķi – drošums:

1) īstenot patērētāju veselībai un drošībai būtiskas zinātniskas konsultācijas un apdraudējuma analīzi attiecībā uz nepārtikas precēm un pakalpojumiem, tostarp sniegt atbalstu to neatkarīgo zinātnisko komiteju uzdevumiem, kuras izveidotas ar Komisijas Lēmumu 2008/721/EK ⁽¹⁾;

2) koordinēt tirgus uzraudzības un īstenošanas darbības, ko attiecībā uz produktu drošumu veic saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/95/EK ⁽²⁾, un patērētājiem sniegto pakalpojumu drošuma pilnveidošanas darbības;

3) uzturēt un turpināt izstrādāt kosmētikas datubāzes;

b) attiecībā uz II mērķi – patērētāju informēšana un izglītošana un atbalsts patērētāju organizācijām:

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2008/721/EK (2008. gada 5. augusts), ar ko izveido zinātnisko komiteju un ekspertu padomdevēju struktūru patērētāju drošības, veselības aizsardzības un vides jomā un atceļ Lēmumu 2004/210/EK (OV L 241, 10.9.2008., 21. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.).

- 4) veidot faktu bāzi un uzlabot tās pieejamību, lai izstrādātu politiku jomās, kas skar patērētājus, lai izstrādātu lietpratīgus un pareizi orientētus noteikumus un lai konstatētu jebkuru nepareizu tirgus darbību vai izmaiņas patērētāju vajadzībās, nodrošinot bāzi patērētāju politikas attīstībai, patērētājiem problemātiskāko jomu identifikācijai, patērētāju interešu integrācijai citās Savienības politikas jomās;
- 5) finansiāli atbalstīt Savienības līmeņa patērētāju organizācijas un, pilnveidojot Savienības, valsts un reģionālā līmeņa patērētāju organizāciju spējas, uzlabot pārredzamību un veicināt apmaiņu ar paraugpraksi un specializētām zināšanām;
- 6) uzlabot patēriņa tirgu un patērētājiem paredzētās informācijas pārredzamību, nodrošināt, lai patērētāju rīcībā būtu salīdzināmi, uzticami un viegli pieejami dati, tostarp par pārrobežu gadījumiem; tas viņiem palīdzētu salīdzināt ne tikai preču un pakalpojumu cenas, bet arī to kvalitāti un ilgtspēju;
- 7) uzlabot patērētāju izglītošanu visa mūža garumā, jo īpaši pievērsoties neaizsargātiem patērētājiem;
- c) attiecībā uz III mērķi – tiesības un to aizsardzība:
- 8) Komisijai sagatavot patērētāju tiesību aizsardzības aktus un citas regulējuma iniciatīvas, uzraudzīt dalībvalstu veikto transponēšanu un pēc tam izvērtēt tās ietekmi, un veicināt kopregulējuma un pašregulējuma iniciatīvas, kā arī uzraudzīt minēto iniciatīvu reālo ietekmi uz patēriņa tirgiem;
- 9) atvieglot patērētājiem piekļuvi strīdu izšķiršanas mehānismiem, jo īpaši alternatīvām strīdu izšķiršanas shēmām, tostarp ar Savienības mēroga tiešsaistes sistēmas un valstu alternatīvas strīdu izšķiršanas struktūru tīklošanas palīdzību, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargāto patērētāju vajadzībām un tiesībām atbilstošiem pasākumiem; uzraudzīt patērētājiem paredzēto strīdu izšķiršanas mehānismu darbību un efektivitāti, arī izstrādājot un uzturot attiecīgus IT rīkus, kā arī apmainoties ar dalībvalstu esošo paraugpraksi un pieredzi;
- d) attiecībā uz IV mērķi – tiesību īstenošana:
- 10) koordinēt uzraudzības un īstenošanas darbības, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ⁽¹⁾;
- 11) sniegt finansiālu ieguldījumu kopīgās darbībās ar publiskām vai bezpeļņas struktūrām, kas veido Savienības tīklus, kuri sniedz patērētājiem informāciju un palīdzību, lai tiem palīdzētu īstenot savas tiesības un piekļūt atbilstīgām strīdu izšķiršanas iespējām, tostarp strīdu izšķiršanas ārpusietas shēmām, kuras darbojas tiešsaistē (Eiropas Patērētāju centru tīkls).
- Šā panta pirmajā daļā izklāstītās attiecināmās darbības attiecīgā gadījumā precīzē I pielikumā, papildinot to ar konkrētu darbību sarakstu.

5. pants

Tiesīgie dotāciju saņēmēji

1. Dotācijas, kas paredzētas Savienības līmeņa patērētāju organizāciju darbībai, var piešķirt Eiropas patērētāju organizācijām, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a) tās ir nevalstiskas bezpeļņas organizācijas, kuras nav atkarīgas no rūpnieciskām, komerciālām un uzņēmējdarbības vai citām konfliktējošām interesēm un kuru galvenie uzdevumi un darbības ir veicināt un aizsargāt Savienības patērētāju veselību, drošību, ekonomiskās un juridiskās intereses;
- b) pilnvarojumu pārstāvēt patērētāju intereses Savienības līmenī tām ir piešķirušas vismaz pusē dalībvalstu esošas organizācijas, kas saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem vai praksi pārstāv patērētājus un darbojas reģionālā vai valstiskā līmenī.

2. Dotācijas, kas paredzētas tādu starptautisku struktūru darbībai, kuras atbalsta principus un politiku, kas sekmē programmas mērķu sasniegšanu, var piešķirt organizācijām, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a) tās ir nevalstiskas bezpeļņas organizācijas, kuras nav atkarīgas no rūpnieciskām, komerciālām un uzņēmējdarbības vai citām konfliktējošām interesēm un kuru galvenie uzdevumi un darbības ir veicināt un aizsargāt Savienības patērētāju veselību, drošību, ekonomiskās un juridiskās intereses;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2006/2004 (2004. gada 27. oktobris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā (OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.).

b) tās veic visas turpmāk minētās darbības: nodrošina oficiālu mehānismu, kas Savienības un trešo valstu patērētāju pārstāvjiem dod iespēju sniegt ieguldījumu politiskās diskusijās un politikas jomās; lai publiskās iestādēs veicinātu un aizstāvētu patērētāju intereses, organizē sanāksmes ar atbildīgo politikas īstenošanas amatpersonu un regulatoru piedalīšanos, apzina ar patērētājiem saistītus bieži sastopamus jautājumus un problēmas, Savienības un trešo valstu divpusējo attiecību kontekstā popularizē patērētāju viedokli, palīdz Savienībā un trešās valstīs apmainīties ar specializētām zināšanām patērētāju jautājumos un tās attiecīgi izplatīt un izstrādā ieteikumus politikas jomā.

3. Dotācijas, kas paredzētas Savienības līmeņa struktūru darbībai, kuras izveidotas, lai koordinētu īstenošanas darbības produktu drošuma jomā, var piešķirt struktūrām, kuras šim mērķim ir atzītas ar Savienības tiesību aktiem.

4. Dotācijas darbībām Savienības mēroga struktūrām, kas paredzētas rīcības un paraugprakses kodeksu un cenas, produktu kvalitātes un ilgtspējas salīdzināšanas pamatnostādņu izstrādei, var piešķirt struktūrām, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

a) tās ir nevalstiskas bezpeļņas struktūras, kuras nav atkarīgas no rūpnieciskām, komerciālām un uzņēmējdarbības vai citām konfliktējošām interesēm un kuru galvenie uzdevumi un darbības ir veicināt un aizsargāt patērētāju intereses;

b) tās darbojas vismaz pusē dalībvalstu.

5. Dotācijas, kas paredzētas prezidentvalsts pasākumu rīkošanai saistībā ar Savienības patērētāju politiku, var piešķirt tās dalībvalsts valsts iestādēm, kura ir Padomes, izņemot ārlietu, sastāva prezidentvalsts, vai struktūrām, kuras iecēlusi minētā dalībvalsts.

6. Dotācijas darbībām dalībvalstu iestādēm, kas atbildīgas par patērētāju jautājumiem, un attiecīgām trešo valstu iestādēm var piešķirt iestādēm, par kurām kāda no dalībvalstīm vai kāda no šīs regulas 7. pantā minētām trešām valstīm ir paziņojusi Komisijai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2006/2004 vai Direktīvu 2001/95/EK, vai bezpeļņas struktūrām, kuras šim nolūkam ir nepārprotami iecēlušas minētās iestādes.

7. Dotācijas dalībvalstu un trešo valstu par izpildi atbildīgiem ierēdņiem var piešķirt to iestāžu ierēdņiem, par kurām kāda no dalībvalstīm vai kāda no trešām valstīm, kas minētas šīs regulas 7. pantā, ir paziņojusi Komisijai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2001/95/EK.

8. Dotācijas darbībām var piešķirt struktūrai, kuru iecēlusi kāda no dalībvalstīm vai kāda no trešām valstīm, kas minēta 7. pantā, un kura ir bezpeļņas struktūra, kas izraudzīta, ievērojot pārredzamu procedūru, vai publiska struktūra. Ieceltā struktūra ietilpst kādā no Savienības tīkliem, kas patērētājiem sniedz informāciju un palīdzību, lai tiem palīdzētu īstenot savas tiesības un piekļūt atbilstīgām strīdu izšķiršanas iespējām (Eiropas Patērētāju centru tīkls). Pamatpartnerību var izveidot kā ilgtermiņa sadarbības mehānismu starp Komisiju un Eiropas Patērētāju centru tīklu un/vai tā attiecīgām struktūrām.

9. Dotācijas darbībām var piešķirt sūdzību izskatīšanas iestādēm, kas ir izveidotas un darbojas Savienības dalībvalstīs un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīs, kuras ir Eiropas Ekonomikas zona dalībnieces, un kas ir atbildīgas par patērētāju sūdzību pieņemšanu vai izskatīšanu vai patērētāju konsultēšanu vai informēšanu saistībā ar sūdzībām vai jautājumiem, un kas attiecībā uz patērētāja iesniegtām sūdzībām vai jautājumiem par tirgotāju ir trešās personas. Tas neattiecas nedz uz patērētāju sūdzību izskatīšanas mehānismiem, kurus uztur tirgotāji un kurus izmanto jautājumu un sūdzību izskatīšanai tiešā mijiedarbībā ar patērētājiem, nedz arī uz mehānismiem, kas nodrošina sūdzību izskatīšanas pakalpojumus un ko uztur tirgotājs vai kas tiek uzturēti tirgotāja vārdā.

6. pants

Finanšu shēma

1. Programmas īstenošanai paredzētais finansējums laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ir EUR 188 829 000 pašreizējās cenās.

2. Gada apropriācijas piešķir Eiropas Parlaments un Padome atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai.

7. pants

Trešo valstu līdzdalība programmā

Programmā var piedalīties:

a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zona dalībvalstis – saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu;

b) trešās valstis, jo īpaši valstis, kas pievienojas Eiropas Savienībai, un kandidātvalstis, kā arī iespējamās kandidātvalstis un valstis, uz kurām attiecināma Eiropas kaimiņattiecību politika – ievērojot tādas vispārīgos principus un vispārīgos noteikumus un nosacījumus attiecībā uz minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteiktas attiecīgajos pamatnolīgumos, Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos.

8. pants

Intervences veidi un līdzfinansējuma maksimālais apmērs

1. Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 Savienības finansiālais ieguldījums var būt dotācijas, publiskā iepirkuma līgumi vai jebkādas citas intervences, kas nepieciešamas šīs regulas 2. un 3. pantā minēto mērķu sasniegšanai.

2. Savienības dotācijas un to attiecīgais maksimālais apmērs ir šādi:

- a) dotācijas, kas ir paredzētas patērētāju organizāciju funkcionēšanai Savienības līmenī, kā definēts 5. panta 1. punktā, un kas nepārsniedz 50 % no attiecināmām izmaksām;
- b) dotācijas, kas paredzētas tādu starptautisku struktūru funkcionēšanai, kuras atbalsta principus un politiku, kas sekmē programmas mērķu sasniegšanu, kā definēts 5. panta 2. punktā, un kas nepārsniedz 50 % no attiecināmām izmaksām;
- c) dotācijas, kas ir paredzētas tādu Savienības līmeņa struktūru funkcionēšanai, kuras izveidotas, lai koordinētu īstenošanas darbības produktu drošuma jomā, un šim mērķim atzītas ar ES tiesību aktiem“ kā definēts 5. panta 3. punktā, un nepārsniedz 95 % no attiecināmām izmaksām;
- d) dotācijas darbībai kas ir paredzētas Savienības mēroga struktūrām rīcības un paraugprakses kodeksu, kā arī cenu, produktu kvalitātes un ilgtspējas salīdzināšanas pamatnostādņu izstrādei, kā definēts 5. panta 4. punktā, un tās nepārsniedz 50 % no attiecināmām izmaksām;

e) dotācijas, kas ir paredzētas prezidentvalsts pasākumu rīkošanai saistībā ar Savienības patērētāju tiesību aizsardzības politiku – tās dalībvalsts valsts iestādēm, kura ir Padomes, izņemot ārlietu, sastāva prezidentvalsts, vai minētās dalībvalsts ieceltām struktūrām, un kas nepārsniedz 50 % no attiecināmām izmaksām;

f) dotācijas darbībai, kas ir paredzētas dalībvalstu iestādēm, kas atbildīgas par patērētāju lietām, un attiecīgajām iestādēm trešās valstīs, kuras piedalās programmā saskaņā ar 7. pantu, kā definēts 5. panta 6. punktā, un tās nepārsniedz 50 % no attiecināmām izmaksām, ja vien attiecīgā darbība nav īpaši noderīga darbība, un tādā gadījumā Savienības ieguldījums attiecināmās izmaksās nepārsniedz 70 %;

g) dotācijas, kas ir paredzētas, lai par izpildi atbildīgiem ierēdņiem no dalībvalstīm un no trešām valstīm, kuras piedalās programmā saskaņā ar 7. pantu, kā definēts 5. panta 7. punktā, finansētu apmaiņu, sedzot ceļa un uzturēšanās izdevumus;

h) dotācijas darbībai, kas ir paredzētas struktūrām, ko iecēlušas dalībvalstis vai 7. pantā minēta trešā valsts, kā definēts 5. panta 8. punktā, un tās nepārsniedz 70 % no attiecināmām izmaksām;

i) dotācijas darbībai, kas ir paredzētas valstu patērētāju sūdzību izskatīšanas iestādēm, kā definēts 5. panta 9. punktā, un kuras nepārsniedz 50 % no attiecināmām izmaksām.

3. Atbilstīgi 2. punkta f) apakšpunktam darbības uzskata par īpaši noderīgām, ja:

a) attiecībā uz dotācijām, kas piešķirtas iestādēm un par ko Komisijai ziņots Regulas (EK) Nr. 2006/2004 īstenošanas nolūkā, darbībās ir iesaistītas vismaz sešas dalībvalstis vai tās attiecas uz pārkāpumiem, kuri rada vai var radīt kaitējumu divās dalībvalstīs vai vairāk;

b) attiecībā uz dotācijām, kas piešķirtas iestādēm, kuras atbild par patēriņa preču drošumu, darbībās ir iesaistītas vismaz desmit dalībvalstis, kas piedalās Direktīvas 2001/95/EK 10. pantā minētajā Eiropas tīklā, kurā darbojas dalībvalstu kompetentās iestādes, kas atbild par produktu drošuma jautājumiem, vai minētās darbības palīdz īstenot tos tirgus uzraudzības pasākumus patēriņa preču drošuma jomā, kuri paredzēti kādā Savienības tiesību aktā.

9. pants

Administratīvā un tehniskā palīdzība

1. No programmai paredzētā finanšu piešķiruma var segt arī izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, kuras nepieciešamas programmas pārvaldībai un tās mērķu īstenošanai, tostarp darbībām, ar ko nodrošina korporatīvo saziņu par Savienības politikas prioritātēm, ciktāl tās ir saistītas ar šīs regulas vispārīgo mērķi, kā arī visus pārējos tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas Komisijai bijuši saistībā ar minētās programmas pārvaldību.

2. Kopējā piešķirtā summa izdevumiem, kas saistīti ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, kā arī 1. punktā paredzēto tehnisko un administratīvo palīdzību, nepārsniedz 12 % no programmai piešķirtā finansējuma.

10. pants

Īstenošanas metodes

Komisija programmu īsteno, izmantojot Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. pantā minētos pārvaldības veidus.

11. pants

Konsekvenču un savstarpējā papildināmība ar citām politikas jomām

Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošina visaptverošu programmas konsekvenču un papildināmību ar citām attiecīgām Savienības politikas jomām, instrumentiem un darbībām, jo īpaši tām, kas paredzētas daudzgadu programmā "Tiesības, vienlīdzība un pilsonība" 2014.–2020. gadam⁽¹⁾.

12. pants

Gada darba programmas

Komisija programmu īsteno, izmantojot gada darba programmas. Ar gada darba programmām konsekventi īsteno 2. un 3. pantā noteiktos mērķus un veic darbības, kas minētas 4. pantā un sīkāk izklāstītas I pielikumā.

Komisija gada darba programmas pieņem kā īstenošanas aktus saskaņā ar šīs regulas 16. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru. Minētajos īstenošanas aktos izklāsta Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 paredzētos elementus un jo īpaši:

- a) darbību īstenošanu saskaņā ar šīs regulas 4. pantu un I pielikumu un finanšu resursu paredzamo sadalījumu;
- b) grafiku plānotajiem uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus un uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus.

13. pants

Izvērtēšana un izplatīšana

1. Dalībvalstis pēc Komisijas lūguma sniedz tai informāciju par programmas īstenošanu un ietekmi.

2. Komisija

a) līdz 2017. gada 30. septembrim

- i) pārskata, kā (rezultātu un ietekmes līmenī) sasniegti visu pasākumu mērķi, kāds ir pašreizējais stāvoklis attiecībā uz 4. pantā izklāstīto attiecināmo darbību un I pielikumā minēto konkrēto darbību īstenošanu, kā saskaņā ar 5.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1381/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido programmu "Tiesības, vienlīdzība un pilsonība" laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam (OV L 354, 28.12.2013., 62. lpp.).

pantā izklāstītajiem nosacījumiem saņēmējiem ir piešķirti līdzekļi, cik lietderīgi izmantoti resursi un kāda ir bijusi programmas Eiropas pievienotā vērtība, ņemot vērā procesus patērētāju aizsardzības jomā, lai varētu lemt par pasākumu atjaunošanu, pārveidošanu vai apturēšanu;

ii) iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei izvērtēšanas ziņojumu par veikto pārskatīšanu;

b) līdz 2017. gada 31. decembrim vajadzības gadījumā iesniedz tiesību akta priekšlikumu vai pieņem deleģētu aktu saskaņā ar 3. punktu.

Izvērtēšanas ziņojumā turklāt izskata vienkāršošanas iespējas, programmas iekšējo un ārējo saskaņotību, visu mērķu aktualitāti, kā arī to, kā programmas pasākumi palīdz īstenot Savienības prioritātes attiecībā uz gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi. Tajā ņem vērā iepriekšējās programmas ilgtermiņa ietekmes izvērtējuma rezultātus.

Programmas ilgtermiņa ietekme un tās noturība jāizvērtē, lai pamatotu lēmumu par turpmākas programmas iespējamu atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu.

3. Lai ņemtu vērā tādu situāciju, kad 2. punktā minētajā izvērtēšanas ziņojumā tiek secināts, ka I pielikumā izklāstītās konkrētās darbības nav veiktas līdz 2016. gada 31. decembrim un tās nevar veikt pirms programmas beigām, tostarp ja minētās konkrētās darbības vairs nav svarīgas 2. un 3. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanai, Komisiju pilnvaro saskaņā ar 15. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar ko veic grozījumus I pielikumā, svītrojot attiecīgās konkrētās darbības.

4. Saskaņā ar šo regulu veikto darbību rezultātus Komisija dara publiski pieejamus.

14. pants

Savienības finansiālo interešu aizsargāšana

1. Komisija veic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, Savienības finanšu intereses tiek aizsargātas, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgas, samērīgas un preventīvas administratīvās un finansiālās sankcijas.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Eiropas Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus un apakšuzņēmējus, kuri programmas ietvaros ir saņēmuši Savienības līdzekļus saskaņā ar šo regulu.

3. Saskaņā ar procedūrām, kas izklāstītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ⁽¹⁾ un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ⁽²⁾, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanu, tostarp apskates uz vietas un pārbaudes, lai noskaidrotu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, ko finansē saskaņā ar šo regulu, nav notikusi krāpšana, korupcija vai citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses.

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, ir ietverti noteikumi, ar kuriem nepārprotami nosaka Komisijas, Eiropas Revīzijas palātas un OLAF pilnvaras atbilstoši to kompetences jomām veikt šādas revīzijas un izmeklēšanu.

15. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā paredzētos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 3. panta 3. punktā un 13. panta 3. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz 2014.–2020. gada programmas darbības laiku.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 3. punktā un 13. panta 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 3. panta 3. punktu un 13. panta 3. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

16. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

17. pants

Pārejas pasākumi

1. Lēmuma Nr. 1926/2006/EK 6. pantu turpina piemērot darbībām, uz kurām attiecas minētais lēmums un kuras līdz 2013. gada 31. decembrim nav pabeigtas. Tādēļ ar programmai paredzēto finansējumu var segt arī tehniskas un administratīvas palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1926/2006/EK, uz minēto programmu.

2. Lai būtu iespējams pārvaldīt darbības, kas nav pabeigtas līdz 2020. gada 31. decembrim, apropriācijas 9. pantā paredzēto izdevumu segšanai var noteikt budžetā arī pēc 2020. gada 31. decembra.

18. pants

Atcelšana

Lēmumu Nr. 1926/2006/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

19. pants

Stāšanās spēkā un piemērošanas diena

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2014. gada 26. februārī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
D. KOURKOULAS

I PIELIKUMS

DARBĪBU VEIDI

I mērķis

Drošums: ar efektīvu tirgus pārraudzību visā Savienības teritorijā nostiprināt un palielināt preču drošumu

1. Īstenot patērētāju veselībai un drošībai būtiskas zinātniskas konsultācijas un apdraudējuma analīzi attiecībā uz nepārtikas precēm un pakalpojumiem, tostarp sniegt atbalstu to neatkarīgo zinātnisko komiteju uzdevumiem, kas dibinātas ar Lēmumu 2008/721/EK.
2. Koordinēt tirgus uzraudzības un īstenošanas darbības, kas attiecībā uz preču drošumu veiktas saistībā ar Direktīvu 2001/95/EK, un patērētājiem sniegto pakalpojumu drošuma pilnveidošanas darbības:
 - a) izstrādāt, modernizēt un uzturēt IT rīkus (piemēram, datubāzes, informācijas un komunikācijas sistēmas), jo īpaši, lai varētu uzlabot darbojošos sistēmu efektivitāti, palielinot datu eksportēšanas, statistikas datu atlasīšanas un ieguves iespējas un atvieglojot elektronisko datu apmaiņu un izmantošanu starp dalībvalstīm;
 - b) organizēt seminārus, konferences, darbseminārus un sanāksmes, kurās piedalās ieinteresētās personas un eksperti preču drošuma apdraudējuma un īstenošanas jautājumos;
 - c) organizēt par izpildi atbildīgo ierēdņu apmaiņas braucienus un apmācību, kurā galveno uzmanību velta uz riska faktoru balstītas pieejas integrēšanai;
 - d) veikt konkrētas kopīgas sadarbības darbības nepārtikas patēriņa preču un pakalpojumu drošuma jomā saskaņā ar Direktīvu 2001/95/EK;
 - e) uzraudzīt un izvērtēt nepārtikas preču un pakalpojumu drošumu, tostarp zināšanu bāzi saistībā ar turpmākiem standartiem vai citu drošuma kritēriju noteikšanu, un precizēt prasības attiecībā uz izsekojamību;
 - f) sadarboties administratīvajā, īstenošanas un preču izsekojamības jomā, kā arī preventīvu darbību izstrādē ar tām trešām valstīm, uz kurām neattiecas šīs regulas 7. pants, tostarp ar tām trešām valstīm, kas ir izcelsmes valstis vairākumam produktu, par kuriem Savienība ir informēta, ka tie neatbilst Savienības tiesību aktiem;
 - g) lai dalībvalstu starpā koordinētu īstenošanas darbības, atbalstīt Savienības tiesību aktos atzītas struktūras.
3. Uzturēt un pilnveidot kosmētikas datubāzes
 - a) uzturēt Kosmētikas līdzekļu paziņojumu portālu, kas izveidots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1223/2009 ⁽¹⁾;
 - b) uzturēt Regulas (EK) Nr. 1223/2009 īstenošanas atbalstam paredzēto kosmētikas līdzekļu sastāvdaļu datubāzi.

II mērķis

Patērētāju informēšana un izglītošana un atbalsts patērētāju organizācijām: uzlabot patērētāju izglītību, informētību un izpratni par viņu tiesībām, izstrādāt faktu bāzi patērētāju tiesību aizsardzības politikai un atbalstīt patērētāju organizācijas, vienlaikus ņemot vērā neaizsargātu patērētāju konkrētās vajadzības

4. Veidot faktu bāzi un uzlabot tās pieejamību, lai izstrādātu politiku jomās, kas skar patērētājus, izstrādātu pārdomātu un mērķtiecīgu regulējumu un konstatētu jebkuru nepareizu tirgus darbību vai izmaiņas patērētāju vajadzībās, nodrošinot bāzi patērētāju tiesību aizsardzības politikas izstrādei, patērētājiem problemātiskāko jomu noteikšanai un patērētāju interešu integrēšanai citās Savienības politikas jomās, cita starpā:
 - a) veikt Savienības mēroga pētījumus un analīzi par patērētājiem un patērētāju tirgiem, lai izstrādātu pārdomātu un mērķtiecīgu regulējumu un konstatētu jebkuru nepareizu tirgus darbību vai izmaiņas patērētāju vajadzībās;
 - b) veidot un uzturēt datubāzes, jo īpaši lai nodrošinātu apkopoto datu pieejamību ieinteresētajām personām, piemēram, patērētāju organizācijām, valsts iestādēm un pētniekiem;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1223/2009 (2009. gada 30. novembris) par kosmētikas līdzekļiem (OV L 342, 22.12.2009., 59. lpp.).

- c) izstrādāt un analizēt valsts statistikas un citus attiecīgus faktu datus; sadarbībā ar valstu ieinteresētajām personām tiks izstrādāti jo īpaši valsts datu un rādītāju apkopojumi par cenām, sūdzībām, tiesību īstenošanu, tiesību aizsardzību.
5. Finanšiāli atbalstīt Eiropas patērētāju organizācijas un palielināt Savienības, valsts un reģionālā līmeņa patērētāju organizāciju veikspēju, uzlabojot pārredzamību un veicinot apmaiņu ar paraugpraksi un speciālajām zināšanām
- a) sniegt finanšiālus ieguldījumus tādu Savienības līmeņa patērētāju organizāciju funkcionēšanā, kas pārstāv patērētāju intereses, atbilstoši šīs regulas 5. panta 1. punktam;
- b) palielināt reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa patērētāju organizāciju veikspēju, proti, visā Savienībā nodrošinot apmācību dažādās valodās un darbiniekiem nodrošinot apmaiņu ar paraugpraksi un speciālajām zināšanām, jo īpaši pievērsoties patērētāju organizācijām dalībvalstīs, kurās tās nav pietiekami attīstītas vai kurās, kā liecina patērētāju tirgu un patērētāju vides uzraudzība dalībvalstīs, ir novērojams relatīvi zems patērētāju uzticēšanās un izpratnes līmenis;
- c) uzlabot pārredzamību un pastiprināt paraugprakses un speciālo zināšanu apmaiņu, jo īpaši ar spēcīgāku sakaru izveidi, ko sekmē, izveidojot patērētāju organizācijām paredzētu tiešsaistes portālu, kurš piedāvā interaktīvu telpu apmaiņai un sadarbībai un kurā nodrošina mācību laikā izstrādāto materiālu pieejamību bez maksas;
- d) atbalstīt starptautiskas struktūras, kas veicina programmas mērķiem atbilstošus principus un politiku.
6. Uzlabot patērētāju tirgu un patērētājiem paredzētās informācijas pārredzamību, nodrošināt, lai patērētāju rīcībā būtu salīdzināmi, uzticami un viegli pieejami dati, tostarp par pārrobežu gadījumiem; tas viņiem palīdzētu salīdzināt ne tikai preču un pakalpojumu cenas, bet arī to kvalitāti un ilgtspēju
- a) īstenot izpratnes veicināšanas kampaņas par jautājumiem, kas skar patērētājus, tostarp veicot darbības kopā ar dalībvalstīm;
- b) veikt darbības, kas padara patērētāju tirgus pārredzamākus, piemēram, attiecībā uz finanšu mazumtirdzniecības produktiem, energoapgādi, digitālo jomu un telesakariem, kā arī transportu;
- c) veikt darbības, ar ko atvieglo patērētāju piekļuvi attiecīgai, salīdzināmai, uzticamai un viegli pieejamai informācijai par precēm, pakalpojumiem un tirgiem, jo īpaši par preču un pakalpojumu cenām, kvalitāti un ilgtspēju – neatkarīgi no tā, vai tas notiek bezsaistē vai tiešsaistē, – piemēram, izmantojot salīdzināšanai paredzētas tīmekļa vietnes un darbības, ar ko nodrošina šādu tīmekļa vietņu augsto kvalitāti un uzticamību, tostarp pārrobežu pirkumu gadījumos;
- d) veikt darbības, kas patērētājiem dara pieejamāku informāciju par preču un pakalpojumu ilgtspējīgu patēriņu;
- e) atbalstīt pasākumus, kas skar Savienības politiku patērētāju tiesību aizsardzības jomā un ko atbilstoši Savienības definēto politikas prioritāšu tematikai organizē dalībvalsts, kas ir Padomes, izņemot ārlietu, sastāva prezidentvalsts;
- f) finanšiāli atbalstīt sūdzību izskatīšanas iestādes valstīs, lai palīdzētu tām izmantot saskaņotas metodes patērētāju sūdzību klasificēšanai un ziņošanai par tām;
- g) sniegt atbalstu Savienības mēroga struktūrām, lai tās varētu izstrādāt rīcības kodeksus, paraugpraksi un pamatnostādnes cenu, kvalitātes un ilgtspējas salīdzināšanai, tostarp izmantojot salīdzināšanai paredzētas tīmekļa vietnes;
- h) atbalstīt saziņu par patērētāju jautājumiem, tostarp veicinot to, ka plašsaziņas līdzekļos tiek izplatīta pareiza un svarīga informācija par patērētāju jautājumiem.
7. Uzlabot patērētāju izglītošanu visa mūža garumā, jo īpaši pievērsoties neaizsargātiem patērētājiem
- a) izstrādāt interaktīvu platformu apmaiņai ar paraugpraksi un materiālus patērētāju izglītošanai visa mūža garumā, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātiem patērētājiem, kam ir grūti piekļūt un saprast patērētājiem paredzēto informāciju, lai nodrošinātu, ka viņi netiek maldināti;
- b) sadarbībā ar ieinteresētajām personām, piemēram, valsts iestādēm, skolotājiem, patērētāju organizācijām un tiem, kas darbojas viszemākajā līmenī un izmantojot dažādus līdzekļus, tostarp digitālos, izstrādāt izglītojošus pasākumus un materiālus, jo īpaši izmantojot (piemēram, ievācot, apkopojot, tulkojot un izplatot) materiālus, kuri izstrādāti valsts līmenī vai saistībā ar iepriekšējām ierosmēm, piemēram, par patērētāju tiesībām, tostarp pārrobežu jautājumiem, veselību un drošumu, Savienības tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā, ilgtspējīgiem un ētiskiem patēriņa veidiem, tostarp Savienības sertifikācijas sistēmām, kā arī attiecībā uz finanšu jautājumu izpratni un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi;

III mērķis

Tiesības un to aizsardzība: pilnveidot un pastiprināt patērētāju tiesības, jo īpaši ar pārdomātām regulatīvām darbībām un nodrošinot, ka ir vieglāk pieejama vienkārši izmantojama, efektīva, lietderīga un rentabla tiesību aizsardzības sistēma, tostarp alternatīva strīdu izšķiršana

8. Komisijas uzdevums ir sagatavot tiesību aktus un citas regulējuma iniciatīvas patērētāju tiesību aizsardzības jomā, uzraudzīt to transponēšanu dalībvalstīs un pēc tam novērtēt to ietekmi, kā arī veicināt kopregulējuma un pašregulējuma iniciatīvas un uzraudzīt minēto iniciatīvu faktisko ietekmi uz patēriņa tirgiem, tostarp:
 - a) veikt pētījumus un pārdomātas regulatīvās darbības, piemēram, *ex-ante* un *ex-post* izvērtējumus, ietekmes novērtējumus, sabiedrisku apspriešanu, spēkā esošu tiesību aktu izvērtēšanu un vienkāršošanu;
 - b) rīkot seminārus, konferences, darbseminārus un sanāksmes, kurās piedalās ieinteresētās personas un eksperti;
 - c) izstrādāt un uzturēt tādas ērtas un publiski pieejamas datubāzes, kas attiecas uz ES patērētāju tiesību aizsardzības aktu īstenošanu;
 - d) izvērtēt saskaņā ar minēto programmu veiktās darbības.
9. Padarīt patērētājiem pieejamākus strīdu izšķiršanas mehānismus, jo īpaši alternatīvas strīdu izšķiršanas sistēmas, tostarp izmantojot Savienības mēroga tiešsaistes sistēmu un sadarbību starp valstu struktūrām, kas nodarbojas ar alternatīvu strīdu izšķiršanu, – īpašu uzmanību pievēršot atbilstīgiem pasākumiem saistībā ar neaizsargātu patērētāju vajadzībām un tiesībām; uzraudzīt patērētājiem paredzēto strīdu izšķiršanas mehānismu darbību un efektivitāti, arī izstrādājot un uzturot attiecīgus IT rīkus, kā arī apmainoties ar dalībvalstu esošo paraugpraksi un pieredzi
 - a) izstrādāt un uzturēt IT rīkus;
 - b) atbalstīt strīdu izšķiršanas tiešsaistē Savienības mēroga sistēmas izstrādi un tās uzturēšanu, tostarp saistītus pakalpojumus, piemēram, tulkošanu;
 - c) atbalstīt sadarbību starp valstu struktūrām, kas nodarbojas ar alternatīvu strīdu izšķiršanu, kā arī paraugprakses un pieredzes apmaiņu un izplatīšanu starp tām;
 - d) izstrādāt konkrētus rīkus, ar ko nodrošina, ka tiesību aizsardzības līdzekļi ir vieglāk pieejami neaizsargātām personām, kas tik bieži nemēdz izmantot minētos tiesību aizsardzības līdzekļus.

IV mērķis

Tiesību īstenošana: atbalstīt patērētāju tiesību īstenošanu, nostiprinot sadarbību starp valstu izpildiestādēm un sniedzot padomus patērētājiem

10. Koordinēt uzraudzības un īstenošanas darbības attiecībā uz Regulu (EK) Nr. 2006/2004, tostarp:
 - a) izstrādāt un uzturēt IT rīkus, piemēram, datubāzes, informācijas un komunikācijas sistēmas;
 - b) veikt darbības, kas vērstas uz iestāžu sadarbības sekmēšanu, kā arī uzraudzības un īstenošanas koordinēšanu, piemēram, īstenot par izpildi atbildīgo ierēdņu apmaiņas braucienus, kopīgus pasākumus, par izpildi atbildīgajiem ierēdņiem un tiesu iestāžu darbiniekiem paredzētas mācības;
 - c) organizēt seminārus, konferences, darbseminārus, ieinteresēto personu un ar īstenošanu saistīto ekspertu sanāksmes;
 - d) administratīvajā un tiesību īstenošanas jomā īstenot sadarbību ar trešām valstīm, kas nepiedalās programmā, un ar starptautiskām organizācijām.
11. Finansiāli atbalstīt darbības, ko veic kopā ar publiskām vai bezpeļņas struktūrām, kas veido Savienības tīklus, kuri informē patērētājus un palīdz tiem īstenot savas tiesības un gūt iespēju izmantot pienācīgu strīdu izšķiršanas kārtību, tostarp tādas sistēmas strīdu izšķiršanai ārpusietas kārtībā, kuras darbojas tiešsaistē (Eiropas Patērētāju centru tīkls), aptverot arī:
 - a) Eiropas Patērētāju centru tīkla pienācīgai darbībai nepieciešamo IT rīku, piemēram, datubāzu, informācijas un komunikācijas sistēmu izstrādi un uzturēšanu;
 - b) darbības Eiropas Patērētāju centru atpazīstamības un reputācijas uzlabošanai.

II PIELIKUMS

ŠĪS REGULAS 3. PANTAM ATBILSTOŠI RĀDĪTĀJI

I mērķis

Drošums: ar efektīvu tirgus pārraudzību visā Savienībā nostiprināt un palielināt produktu drošumu

Rādītājs	Avots	Pašreizējā situācija	Mērķvērtība
Tādu RAPEX paziņojumu skaits (%), kuriem seko vismaz viens reaģēšanas gadījums (citās dalībvalstīs)	RAPEX	2010. gadā 43 % (843 paziņojumi)	Līdz 2020. gadam 10 % pieaugums
Reaģēšanas gadījumu skaita attiecība pret paziņojumu skaitu (nopietna riska gadījumi) (*)	RAPEX	2010. gadā 1,07	Līdz 2020. gadam 15 % pieaugums

(*) paziņojumam var sekot dažāda citu dalībvalstu iestāžu reakcija

II mērķis

Patērētāju informēšana un izglītošana un atbalsts patērētāju organizācijām: uzlabot patērētāju izglītību, informētību un izpratni par savām tiesībām, izstrādāt faktu bāzi patērētāju politikai un atbalstīt patērētāju organizācijas, ņemot vērā arī īpašās neaizsargāto patērētāju vajadzības

Rādītājs	Avots	Pašreizējā situācija	Mērķvērtība
To sūdzību izskatīšanas iestāžu skaits un to valstu skaits, kuras iesniedz sūdzības ECCRS	ECCRS (Eiropas Patērētāju sūdzību reģistrācijas sistēma)	2012. gadā 33 sūdzību izskatīšanas iestādes no 7 valstīm	Līdz 2020. gadam 70 sūdzību izskatīšanas iestādes no 20 valstīm

III mērķis

Tiesības un to aizsardzība: pilnveidot un pastiprināt patērētāju tiesības, jo īpaši ar pārdomātām regulatīvām darbībām un nodrošinot, ka ir vieglāk pieejama vienkārši izmantojama, efektīva, lietderīga un rentabla tiesību aizsardzības sistēma, tostarp alternatīva strīdu izšķiršana

Rādītājs	Avots	Pašreizējā situācija	Mērķvērtība
To lietu skaits (%), kuras izskatītas Eiropas Patērētāju informēšanas centros un kuras nav atrisinātas tieši ar tirgotājiem, un kuras pēc tam nosūtītas alternatīvai strīdu izšķiršanai (ASI)	Eiropas Patērētāju informēšanas centra gada ziņojums	2010. gadā 9 %	Līdz 2020. gadam 75 %
To lietu skaits, kuras izskatītas Savienības mēroga strīdu izšķiršanas tiešsaistē sistēmā	SIT (strīdu izšķiršana tiešsaistē) platforma	2010. gadā 17 500 (sūdzības, ko sakarā ar e-komercijas darījumiem saņēmuši Eiropas Patērētāju informēšanas centri)	Līdz 2020. gadam 100 000
To patērētāju skaits (%), kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir sākuši rīkoties, lai problēmu atrisinātu:	Par patērētājiem iegūto rezultātu apkopojums	2010. gadā 83 %	Līdz 2020. gadam 90 %

IV mērķis

Tiesību īstenošana: atbalstīt patērētāju tiesību īstenošanu, pastiprinot sadarbību starp valstu izpildiestādēm un sniedzot padomus patērētājiem

Rādītājs	Avots	Pašreizējā situācija	Mērķvērtība
Informācijas plūsmas līmenis un sadarbība tīklā, kas paredzēts sadarbībai patērētāju tiesību aizsardzības jomā (<i>Consumer Protection Cooperation (CPC) Network</i>):	CPC tīkla datubāze (CPCS)	gada vidējie rādītāji (2007–2010)	
— to pieprasījumu skaits, kuros lūdz veikt informācijas apmaiņu starp CPC iestādēm;		129	— līdz 2020. gadam 30 % pieaugums
— to pieprasījumu skaits, kuros lūdz veikt tiesību īstenošanas pasākumus starp CPC iestādēm;		142	— līdz 2020. gadam 30 % pieaugums
— brīdinājumu skaits CPC tīklā.		63	— līdz 2020. gadam 30 % pieaugums
to ar tiesību īstenošanas lietām saistīto pieprasījumu skaits (%), kuri 12 mēnešu laikā izskatīti CPC tīklā	CPC tīkla datubāze (CPCS)	50 % (atsauces periods 2007–2010)	Līdz 2020. gadam 60 %
to informācijas sniegšanas pieprasījumu skaits (%), kuri 3 mēnešu laikā izskatīti CPC tīklā	CPC tīkla datubāze (CPCS)	33 % (atsauces periods 2007–2010)	Līdz 2020. gadam 50 %
To kontaktu skaits, kurus ar patērētājiem nodibinājuši Eiropas Patērētāju informēšanas centri (<i>European Consumer Centre – ECC</i>)	Eiropas Patērētāju informēšanas centra ziņojums	2010. gadā 71 000	Līdz 2020. gadam 50 % pieaugums
Eiropas Patērētāju centru tīmekļa vietņu apmeklēšanas reižu skaits	Eiropas Patērētāju centru tīkla izvērtēšanas ziņojums	2011. gadā 1 670 000	Līdz 2020. gadam 70 % pieaugums

Mīnētos rādītājus varētu apsvērt saistībā ar vispārīgo kontekstu un horizontāliem rādītājiem.